

Nr 149

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa; given Stockholms slott den 8 april 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås i anledning av särskilda framställningar att från och med den 1 juli 1960 tullfrihet medges för propylalkohol avsedd för tillverkning av kalium- eller natriumxantogenater, för alginsyra samt salter och estrar därav (alginater) ävensom för glaströr avsedda för tillverkning av lysrör. Vidare föreslås att slipmedel på underlag av vulkanfiber, som f. n. drager en tull av 10 procent av värdet, från och med nämnda dag beläggs med en tull av 5 procent. Slutligen framläggs förslag om att penicillin samt läkemedel innehållande penicillin, som till och med den 31 december 1960 beläggs med en tull av 30 öre för 1 miljon internationella enheter, fortfarande skall beläggas med tull till och med den 31 december 1969.

Förslag

till

förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)

Härigenom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958 skall i angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt framgår av härvid fogad bilaga.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960. I fråga om tulltaxenr 68.06 A skall, vid tillämpning av förordningen angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m., avvikelse som där sägs ske med utgångspunkt från tullsatsen enligt den nu utfärdade förordningen.

Kap. 29. Organiska kemiska föreningar

-
- 29.04 Acykliska alkoholer samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitro-
soderivat därav:
-
- B. propanol (propylalkohol) och pentanol (amylalkohol), av-
sedda att användas uteslutande för tillverkning av natrium-
eller kaliumxantogenat fri
-
- 29.44 Antibiotika:
- A. penicillin samt salter och andra derivat därav 1fri
-

Kap. 30. Farmaceutiska produkter

-
- 30.03 Läkemedel, även för veterinärmedicinskt bruk:
- A. innehållande penicillin eller salter eller andra derivat av
penicillin 1fri
-

Kap. 39. Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav

-
- 39.06 Andra högmolekylära polymerer, konsthartser och plaster; al-
ginsyra samt salter och estrar därav; linoxyn:
- A. obearbetade:
1. alginsyra samt salter och estrar därav fri
2. andra 10 %
-

Kap. 68. Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material

-
- 68.06 Slipmedel, naturliga eller konstgjorda, i form av pulver eller
korn, anbragta på vävnad, papper, papp eller annat underlag,
även tillskuret eller hopfogat genom sömnad eller på annat
sätt:
- A. på papper, papp eller vulkanfiber 5 %
-

¹ T.o.m. den 31 december 1969 1 mlj. I. E. 0: 30

Kap. 70. Glas och varor därav

70.11	Öppna glaskolvar och glasrör, utan montering, till elektriska glödlampor, elektronrör eller liknande artiklar:	
	A. glaskolvar	100 kg 65:—
	B. glasrör	fri

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 april
1960.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet fråga om *vissa ändringar i gällande tulltaxa* samt anför därvid följande.

Genom beslut vid 1958 års B-riksdag antogs ny tulltaxa (Prop. nr B 4, BevU nr B 1, Rskr nr B 91). Den nya tulltaxan trädde i kraft den 1 januari 1959 (SFS 1958: 475). I anledning av ikraftträdandet har ett antal framställningar gjorts om omprövning av det i taxan fastställda tullskyddet. Vissa av framställningarna föranledde proposition till 1959 års riksdag (Prop. nr 133, BevU nr 47, Rskr nr 274). Jag får nu redovisa ytterligare några framställningar om ändrad tullbeskattning. Framställningarna avser tullarna på propylalkohol för tillverkning av kalium- eller natriumxantogenat, på penicillin samt läkemedel innehållande penicillin, på alginater, på slipmedel med underlag av vulkanfiber ävensom på glaströr för tillverkning av lysrör.

Propylalkohol avsedd för tillverkning av xantogenater (ur 29.04)

Enligt gällande tulltaxa beläggs propylalkohol, som är hänförlig till tulltaxenr 29.04 C, med en värdetull av 12 %. Samma tullsats är tillämplig för andra acykliska alkoholer med undantag av bl. a. amylalkohol, avsedd att användas uteslutande för tillverkning av natrium- eller kaliumxantogenat. Xantogenaterna är tullfria. I fråga om amylalkohol för angivet ändamål gäller också sedan 1950 tullfrihet. I samband med framläggandet av den nya tulltaxan hade av vederbörande intressenter förslag framförts om att utvidga tullfriheten till att omfatta även isopropylalkohol eller eventuellt samtliga acykliska alkoholer för nu ifrågavarande användning. I propositionen uttalades emellertid att tillräckliga skäl icke förelåg att i det sammanhanget vidtaga någon ändring i tulltaxekommitténs och det nordiska ekonomiska samarbetsutskottets samstämmiga förslag, enligt vilket standardtullsatsen av 12 % av värdet skulle tillämpas.

I en den 22 februari 1960 dagtecknad fr am st ä ll n i n g har *Sveriges Kemiska industrikontor* — under erinran om nyssnämnda förslag om tullfrihet för acykliska alkoholer avsedda för ifrågavarande användning — hemställt att denna tullfråga måtte upptas till behandling så att proposition i ärendet kan föreläggas innevarande års riksdag.

Över framställningen har generaltullstyrelsen den 30 mars och kommerskollegium den 10 mars 1960 avgivit infortrade utlåtanden.

Generaltullstyrelsen erinrar om att tullfriheten för amylalkohol med förut angiven användning är motiverad av en önskan att undvika negativt tullskydd för tillverkningen av xantogenater. Styrelsen framhåller att, sedan isopropylalkohol börjat användas för ifrågavarande ändamål, enahanda synpunkter torde kunna anläggas beträffande denna produkt. Med uttalande av viss tveksamhet med hänsyn till den relativt ringa omfattningen av tillverkningen av xantogenater förklarar sig styrelsen icke vilja motsätta sig en utvidgning av tullfriheten till amylalkoholen närstående varuslag. Tullfriheten torde i så fall lämpligen böra avse alla slag av propylalkohol. Tillräckliga skäl synes däremot enligt styrelsen ej föreligga att inbegripa även andra alkoholer.

I sitt utlåtande över framställningen redogör *kommerskollegium* för utvecklingen av produktionen av olika slag av xantogenater. Först under 1959 kom produktionen av isopropylxantogenat i gång på allvar och uppgick nämnda år till 231 ton medan motsvarande siffra för amylxantogenat var 122 ton. En viss export förekom av förstnämnda produkt. Kollegium tillstyrker att tullfrihet införes för propylalkohol som användes för tillverkning av natrium- eller kaliumxantogenat.

Penicillin samt läkemedel innehållande penicillin (ur 29.44 och ur 30.03)

Penicillin samt läkemedel innehållande penicillin är f. n. belagda med en tull av 30 öre för 1 miljon internationella enheter (nr 29.44 A och 30.03 A). Tullbeskattningen gäller t. o. m. den 31 december 1960, varefter dessa produkter enligt tulltaxan blir fria. I samband med riksdagsbehandlingen uttalades (BevU 1958 nr B 1) att övervägande skäl talade för en avveckling av tullen och att den föreslagna övergångstiden av två år fick anses ge skäligen rådrom för vidtagande av de åtgärder som kunde vara påkallade i anledning av tullens avskaffande. Bevillningsutskottet framhöll emellertid att hinder givetvis icke förelåg att överväga en förlängning av denna tid, därast detta skulle visa sig nödvändigt.

I en den 27 januari 1960 dagtecknad gemensam fr am st ä ll n i n g har *Aktiebolaget Astra* och *Aktiebolaget Kabi* uttalat att de konstaterat att de till följd av tullens borttagande tvingas att mot slutet av år 1960 upphöra att framställa den kvantitativt dominerande standardtypen av penicillin (penicillin G). Bolagen har därför hos berörda myndigheter sagt upp tidigare träf-

fade avtal avseende omfattande åtaganden att lagra och omsätta penicillin och att säkerställa penicillintillgången under eventuella avspärrnings- och krigstider.

Sökandebolagen framhåller att tillkomsten av EFTA-konventionen och Sveriges deltagande i en vidsträckt liberaliseringsaktion skapat ett nytt läge beträffande möjligheterna att i Sverige på längre sikt upprätthålla en penicillintillverkning. Härvid erinras om att i Storbritannien f. n. utgår en tull av 33 1/3 % och att den danska läkemedelslagstiftningen har en starkt konkurrensbegränsande effekt. Det är också från dessa länder som importen till Sverige huvudsakligen sker. Bolagen förklarar vidare att på grund av de stora tekniska problem som en penicillintillverkning erbjuder det är orealistiskt att tänka sig att man efter några år skulle kunna återupptaga en under 1960 nedlagd tillverkning. De understryker att det skulle för dem vara av stort värde att få möjlighet att fortsätta med tillverkningen med hänsyn till de impulser den kan ge för utvecklingen inom det biokemiskt-mikrobiska området av läkemedelssektorn.

I framställningen hemställes att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att tullen å penicillin och läkemedel innehållande penicillin eller salter eller andra derivat av penicillin icke avskaffas helt per den 1 januari 1961 utan avtrappas i den takt som gäller för andra industrivaror vid handeln inom EFTA-området.

Över framställningen har infordrade utlåtanden avgivits av generaltullstyrelsen den 29 februari, kommerskollegium — som överlämnat yttranden från riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, Sveriges kemiska industrikontor, Stockholms handelskammare och Skånes handelskammare — den 17 mars, försvarets sjukvårdsstyrelse den 27 februari samt medicinalstyrelsen — som överlämnat yttrande från medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd — den 23 februari 1960. Samtliga remissinstanser har tillstyrkt framställningen.

Generaltullstyrelsen, som erinrar om den tidigare behandlingen av frågan om tull på penicillin, framhåller bl. a. följande.

Delade meningar kan råda beträffande angelägenheten av och formen för ett statligt stöd åt tillverkningen av här ifrågakvarande produkter. Tydligt är emellertid att frågan genom tillkomsten av EFTA-konventionen kommit i ett nytt läge, i det att förbättrade exportutsikter öka möjligheterna att upprätthålla en svensk penicillintillverkning utan tullskydd eller andra stödåtgärder. Det synes under sådana omständigheter välbetänkt att icke omedelbart avskaffa tullen utan åtminstone tills vidare låta den avtrappas i samma takt som industritullarna inom EFTA. Huruvida denna avtrappning skall gälla generellt eller endast vid import från EFTA-länder torde vara av mindre betydelse, när den svenska penicillinimporten till alldeles övervägande del sker från länder som äro anslutna till konventionen. Det synes emellertid mest praktiskt att tillämpa samma regler som för industrivaror i allmänhet, d. v. s. låta avtrappningen gälla endast mot EFTA-länderna och tills vidare behålla tullen gentemot andra länder. Tullen bör dock avskaffas senast i samband med att tullavtrappningen inom EFTA slutföres (enligt föreliggande konventionstext den 1 januari 1970).

Generaltullstyrelsen hemställer att Kungl. Maj:t måtte avlåta proposition till riksdagen om bibehållande tills vidare, dock längst till den tidpunkt då industritullarna inom EFTA helt avvecklats, av tullen vid tulltaxenr 29.44 A och 30.03 A.

I sitt utlåtande redovisar *kommerskollegium* vissa uppgifter rörande produktions-, konkurrens- och tullförhållanden. Härav framgår bl. a. att, räknat på 1959 års import, gällande tull motsvarar en värdetull på genomsnittligt cirka 28 %. Som följd av sjunkande priser resp. övergång till billigare kvaliteter har importincidensen under senare år stigit från cirka 20 % år 1953 till 28 % år 1959. Av gjorda beräkningar framgår emellertid att tullen räknat på för den svenska tillverkningen representativa varor torde ligga icke oväsentligt lägre. Räknat på den svenska konsumtionen torde tullen kunna uppskattas till cirka 17 procent vid fullt utnyttjande av tullskyddet. Kollegium framhåller vidare, att enligt kollegij mening en fortsatt tillverkning i Sverige av penicillin ur skilda synpunkter är önskvärd, samt understryker, att tullen icke hindrat en ökad importkonkurrens.

Kollegium förklarar sig för sin del kunna tillstyrka att en avveckling av penicillintullen tills vidare får ske enligt samma system som gäller för EFTA-varorna. Mot bakgrunden av att importen praktiskt taget helt härrör från EFTA-området har kollegium intet att invända mot att en sådan avveckling nu göres endast mot ifrågavarande länder. Kollegium förutsätter att frågan om en snabbare avveckling av penicillintullen än som gäller enligt EFTA-reglerna kan övervägas, om förhållandena i fortsättningen skulle så motivera.

I det av *riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap* avgivna yttrandet vitsordas bolagens uppgifter om omsättnings- och lagringsåtaganden samt understrykes betydelsen av en inhemsk produktion för landets beredskap vad gäller försörjningen med detta viktiga läkemedel. Nämnden tillstyrker framställningen.

Sveriges kemiska industrikontor, som likaledes tillstyrker bifall till framställningen, uttalar att, även om framtidsförhoppningarna om produktionsförutsättningarnas förbättring ej skulle infrias, det förhållandet att penicillintillverkningen i varje fall fortsätter ett antal år framåt kommer att kunna bli av mycket stor betydelse när det gäller utvecklingen på andra områden.

Stockholms handelskammare återger i sitt yttrande en uppgift av ett av sökandebolagen om att penicillintullen motsvarar ca 13 % av det genomsnittliga försäljningsvärdet till droghandeln av bolagets totala inhemska försäljning av penicillinpreparat. Handelskammaren tillstyrker att tullen avvecklas på sätt angivits i kommerskollegij utlåtande. Även *Skånes handelskammare* — som betonar att tillkomsten av sjustatsmarknaden är en ny viktig omständighet, som tillkommit efter riksdagens prövning av tullfrågan — tillstyrker en tullavveckling i samma takt som gäller enligt EFTA-reglerna.

Med tillstyrkan av framställningen uttalar *försvarets sjukvårdsstyrelse* bl. a. att ett upphävande av gällande lagringsavtal skulle öka svårigheterna

för omsättning av försvarets lager och medföra väsentligt ökade kostnader bl. a. genom en betydande utökning av de militära lagren.

Medicinalstyrelsen åberopar som eget yttrande vad som anförts av styrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd. *Sjukvårdsberedskapsnämnden* förklarar sig med bekymmer ha emotsett det förebådade nedläggandet av den svenska penicillintillverkningen. Enligt nämnden bör alla till buds stående möjligheter tillvaratas för att bibehålla en tillverkning av penicillin inom landet. Nämnden vill livligt tillstyrka framställningen.

Alginsyror samt salter och estrar därav - alginater- (ur 39.06)

Alginsyror samt salter och estrar därav är i tulltaxan upptagna i överrubriken till nr 39.06. De förekommer i regel såsom obearbetade produkter och hänföres då till underpositionen 39.06 A med en tull av 10 % av värdet. Före den nya tulltaxans ikraftträdande var dessa produkter belagda med en tull av 20 öre per kg. Denna tull torde ha motsvarat 2 à 3 % av värdet.

I en den 13 oktober 1958 dagtecknad framställning har *Aktiebolaget R. Lundberg i Malmö* begärt att förenämnda varugrupp överföres helt eller delvis till tulltaxenr 13.03, varigenom produkterna — som användes såsom förtjockningsmedel — skulle kunna införas tullfritt. Enligt bolagets mening skulle en sådan tulltaxering bättre motsvara den förtullning som tidigare skett av de produkter som regelbundet importerats, nämligen alginsyrans salter samt vattenlösliga estrar.

Generallullstyrelsen har i över framställningen infordrat utlåta nde den 25 mars 1959 anført bl. a. följande.

Enär lydelsen av tulltaxans baspositioner är beroende av konventionen angående klassificering av varor i tulltarifferna (Bryssel-konventionen), kan enligt styrelsens uppfattning en sådan ändring av tulltaxan som påyrkats icke komma i fråga.

Av framställningen framgår emellertid, fortsätter styrelsen, att syftet med densamma ej i första hand är att åstadkomma en omklassificering av varorna utan att erhålla tullfrihet för desamma. Detta syfte skulle enligt styrelsens mening kunna tillgodoses genom att varuslagen i fråga upptages med tullfrihet i en särskild underposition under tulltaxenr 39.06. Vid tulltaxepropositionens behandling i riksdagen år 1958 framfördes i motionen II: B 73 ett yrkande av denna innebörd. I bevillningsutskottets betänkande över propositionen uttalades härom följande.

I motionen II: B 73 omnämnda alginsyror samt salter och estrar därav är icke särskilt nämnda i nuvarande tulltaxa men har enligt praxis hänförs till rubrikerna för lim med tull av 20 öre per kg. Enligt den nya nomenklaturen hänföres varorna till plastkapitlet och är där jämte andra varuslag upptagna i nr 39.06. Tullsatserna vid detta nummer har i propositionen upptagits enligt samma principer som för övriga plastprodukter. Någon särbe-

handling av alginsyror och derivat därav har icke föreslagits, varför de enligt förslaget skulle draga en tull av 10 % av värdet. Detta är också fallet i förslaget till gemensam nordisk tulltaxa, varför ett avskaffande av tullen skulle avlägsna den svenska taxan från nämnda förslag. Vidare torde vad som ovan anförts rörande plaster som icke tillverkas inom landet i princip få anses äga tillämpning även här, låt vara att det i förevarande fall rör sig om ett ganska speciellt varuslag. Med hänsyn till anförda omständigheter anser utskottet sig icke kunna tillstyrka motionärens yrkande.

I betraktande av vad sålunda förevarit hemställde generaltullstyrelsen i detta utlåtande att framställningen icke måtte föranleda någon åtgärd.

Förevarande tullfråga har jämväl varit föremål för föreställningar från *norsk* sida. I samband med den nya tulltaxans ikraftträdande gjordes från norska vederbörande vissa framställningar angående tullhöjningar, som ansågs ha särskilt drabbat norska exportvaror. Bland de produkter beträffande vilka svenska tullhöjningar påtalats är alginater (alginsyror samt salter och estrar därav). I fråga om dessa varuslag underströks särskilt att de ej tillverkades inom Sverige. I ett över de norska framställningarna underhand från *generaltullstyrelsen* inhämtat yttrande vitsordades i huvudsak de norska uppgifterna, ehuru vissa svårigheter förklarades föreligga att på grundval av tillgängligt material bedöma tullhöjningens inverkan på den norska exporten till Sverige av berörda alginater. Styrelsen underströk att Norge otvivelaktigt är en betydande leverantör av dylika varor.

Slipmedel på underlag av vulkanfiber (ur 68.06)

Slipmedel i form av pulver eller korn, anbragta på underlag, hänföres till tulltaxenr 68.06. Tull utgår med 5 % av värdet för slipmedel anbragta på papp eller papper, medan slipmedel på annat underlag drager en tull av 10 %. Vulkanfiber betraktas enligt taxan såsom ett slags plast, och varor med detta underlag faller därför under den högre tullsatsen. Enligt den före den 1 januari 1959 gällande taxan utgick samma tull, 5 % av värdet, för slipmedel på underlag av vulkanfiber som för slipmedel på underlag av papp och papper.

I den 9 november 1959 resp. den 2 mars 1960 dagtecknade framställningar har *Aktiebolaget Landelius & Björklund i Stockholm* och *Aktiebolaget Svecia Commerce i Stockholm* hemställt om ändring i tullbeskattningen för slipmedel på underlag av vulkanfiber. Sistnämnda bolag anholder om tullfrihet för varuslagen då det f. n. ej finns någon inhemsk tillverkare av desamma. *Aktiebolaget Landelius & Björklund* — som hänvisar till den tidigare tullbeskattningen ävensom till behandlingen av vulkanfiber i den nya taxan — yrkar att den för ifrågavarande slipmedel tidigare gällande tullsatsen 5 % av värdet återinföres samt att beslut härom gives retroaktiv verkan.

Över framställningarna har generaltullstyrelsen den 29 februari resp. den 30 mars samt kommerskollegium den 8 mars 1960 avgivit infortrade utlåtanden.

Generaltullstyrelsen erinrar om att den inträdda ändringen i tullbeskattningen av den aktuella varan sammanhänger med att vulkanfiber i den nya taxan ej betraktas som papp eller papper utan som plast. Styrelsen understryker att denna ändring i klassificeringshänseende icke föranlett motsvarande ändring i tullbeskattningen av materialet i fråga. Tvärtom har tullsatsen för vulkanfiber fastställts till samma siffra som för papp och papper eller 5 % av värdet. Enligt styrelsen synes därför ej anledning föreligga att åsätta slipmedel på underlag av vulkanfiber högre tullsats än då underlaget är papp eller papper, och någon avsikt från statsmakternas sida att åstadkomma en sådan differentiering i tullhänseende torde icke heller ha förelegat.

Styrelsen framhåller att det ur tullteknisk synpunkt ofta kan vara svårt att avgöra huruvida underlag för slipmedel utgöres av vulkanfiber eller för ändamålet speciellt beredd papp samt tillstyrker yrkandet att tullsatsen för slipmedel på underlag av vulkanfiber nedsättes till 5 % av värdet. Styrelsen förklarar sig däremot ej kunna biträda yrkandet att tullnedsättningen mot vedertagen princip tillämpas retroaktivt.

I sitt utlåtande över framställningarna erinrar *kommerskollegium* om bl. a. att importen av ifrågavarande slipmedel under 1959 sannolikt torde ha överstigit ett värde av 1 milj. kronor. Kollegium uttalar vidare att enligt uppgifter som framkommit under kollegii utredning i ärendet viss inhemsk tillverkning planerades även av ifrågavarande slipmedel. Kollegium har emellertid funnit att en 10-procentig värdetull för den ifrågavarande varan skulle medföra ett väsentligt högre manufaktureringsskydd än för motsvarande vara med väv som underlag. Särskilda skäl härför syntes icke föreligga, och enligt kollegii mening syntes sålunda en justering av tullen för slipmedel på underlag av vulkanfiber kunna ske.

Även om visst stöd kan erhållas för att tullen därvid sättes något högre än för slipmedel på underlag av papp och papper, förklarar sig kollegium vilja förorda en tull av 5 % av värdet, eller samma tull som då underlaget är av papp och papper. Flera skäl talar enligt kollegium för en sådan lösning.

Kollegium framhåller slutligen att den ifrågasatta justeringen av tullen enligt kollegii uppfattning bör kunna ske med iakttagande av vårt lands förpliktelser enligt EFTA-konventionen.

Glaserör för tillverkning av lysrör (ur 70.11)

S. k. ändformade glaserör för lysrörstillverkning, d. v. s. rör i avpassade längder med båda ändar något tillstrypta, torde vara hänförliga till tulltaxenr 70.11 — omfattande öppna glaskolvar och glaserör, utan montering, till elektriska glödlampor, elektronrör eller liknande artiklar — med tull av 65 kr. för 100 kg. Enligt den gamla taxan belades ifrågavarande glaserör

med tull av 10 kr. för 100 kg. Gällande tullsats för lysrör utgör 10 % av värdet, d. v. s. samma tull som utgick enligt den gamla tulltaxan.

I en den 2 november 1959 dagtecknad fr am st äll n i n g har *Lumalampan aktiebolag i Stockholm* — som upplyser att bolaget hos regeringsrätten överklagat beslut av innebörd att de ifrågavarande glasrören hänförs till förenämnda tulltaxen i stället för till den tullfria positionen 70.03 — framhållit att bolaget f. n. är den ende tillverkaren i landet av lysrör. I tillverkningen ingår som råvara de »ändformade» glasrören samt dessutom mindre kvantiteter glasrör av klenare dimensioner. Dessa senare glasrör, som också användes i glödlampsproduktion, belades enligt den gamla taxan med en tull av 10 öre per kg men blev i den nya tulltaxan tullfria, vilket syntes bolaget riktigt då inga glasrör överhuvudtaget tillverkas i Sverige. Bolaget har utgått ifrån att de ändformade glasrören skulle behandlas på samma sätt. Genom den ändrade klassificeringen har tullen på sistnämnda produkter höjts från ca 8 % till ca 51 %, och det kan lätt konstateras att tullbelastningen på denna enda detalj blir ungefär lika hög som på ett färdigt lysrör. Bolaget framhåller att under sådana förhållanden det är förklarligt om bolaget ansett sig nödsakat att omedelbart starta vissa utredningar beträffande lysrörproduktionens framtida bestånd.

Sökandebolaget hemställer att »ändformade» glasrör avsedda för tillverkning av lysrör skall få införas tullfritt samt anhåller — med hänsyn till föreliggande omständigheter — om restitution av tullbelopp som utgått efter den nya tulltaxans ikraftträdande.

Över framställningen har generaltullstyrelsen den 29 februari och kommerskollegium den 7 mars 1960 avgivit infortrade u t l å t a n d e n.

Generaltullstyrelsen, som i sitt utlåtande tar upp frågan om tullbeskattningen av samtliga till tulltaxenr 70.11 hänförliga varuslag, anför bl. a. följande.

Tullsatsen för kolvar och övriga till nr 70.11 hänförliga artiklar föreslogs av 1952 års tulltaxekommitté till 15 % av värdet, d. v. s. samma tullsats som för glasvaror i allmänhet; anmärkas må att kommittén vid sin behandling av nämnda rubrik icke särskilt berörde de nu ifrågakomna glasrören.

Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet upptog i sitt år 1957 framlagda huvudbetänkande samtliga till nr 70.11 hänförliga varor med tullfrihet.

I den vid 1958 års riksdag framlagda tulltaxepropositionen föreslogs att tullen, i avvaktan på prövning av frågan om en nordisk marknad, skulle upptagas till det för lampkolvar enligt gamla taxan gällande beloppet 65 kr. för 100 kg.

Frågan blev icke föremål för någon särskild behandling i riksdagen, som på denna punkt godtog Kungl. Maj:ts förslag.

Generaltullstyrelsen vitsordar att viktullsatsen otvivelaktigt innebär en mycket hög tullbeskattning av till nr 70.11 hänförliga glasrör. Styrelsen understryker att detta gäller också den huvudsakligaste importvaran under nämnda nummer, nämligen lampkolvar för vanliga glödlampor, beträffan-

de vilka tullen ligger på den för svenska förhållanden anmärkningsvärt höga nivån av ca 30 % av värdet. Anledningen till att på denna punkt tulltaxekommitténs förslag icke genomfördes — vilket i övrigt såvitt angår ifrågasvarande varuområde praktiskt taget utan ändring godtogs av statsmakterna — var såsom förut nämnts hänsyn till det nordiska ekonomiska samarbetet. I det läge vari detta samarbete nu befinner sig bör enligt styrelsens uppfattning i första hand tulltaxekommitténs förslag genomföras även beträffande förevarande rubrik och tullen sålunda fastställas till 15 % av värdet.

Styrelsen framhåller vidare att, då någon framställning av rör av det nu aktuella slaget icke torde förekomma inom landet, ur tullskyddssynpunkt hinder i och för sig icke föreligger att såsom sökanden yrkar helt avskaffa tullen. Styrelsen ställer sig emellertid tveksam till den ytterligare ökning av nettotullskyddet för lysrörstillverkningen som härigenom skulle åstadkommas. Därest Kungl. Maj:t likväl skulle finna det motiverat att helt avskaffa tullen å rören i fråga, förklarar sig styrelsen dock icke vilja motsätta sig detta.

Styrelsen uttalar slutligen att den icke kan tillstyrka yrkandet om restitution för tiden från den 1 januari 1959.

Kommerskollegium vitsordar i sitt utlåtande att inhemsk tillverkning av lysrör f. n. endast sker hos Lumalampan aktiebolag. Produktionen har uppgivits direkt sysselsätta cirka 35 personer. En mindre del av produktionen avsättes på export. Importen av lysrör är mer än dubbelt så stor som den inhemska produktionen. Importbehovet av råvaran, de s. k. ändformade glasrören, varav tillverkning ej förekommer i Sverige, torde med nuvarande produktion av lysrör röra sig om cirka 230 ton per år med ett beräknat värde av cirka 300 000 kronor. Kollegium erinrar vidare om att efter besvär av bolaget frågan om glasrörens tulltaxering är under prövning hos regeringsrätten men framhåller att en prövning av frågan om tullskyddets storlek ur närings- och handelspolitiska synpunkter synes kunna ske oberoende av hur den berörda tolkningsfrågan löses.

Med konstaterande av att det enligt den tidigare tulltaxan utgående manufaktureringsskyddet på cirka 7 % av manufaktureringskosten praktiskt taget helt bortfallit uttalar kollegium att en sådan konsekvens av allt att döma ej synes ha varit avsedd och att en omprövning enligt vad kollegium kunnat finna synes vara berättigad. Kollegium anser sig kunna tillstyrka att tullfrihet införes för de ändformade glasrören varav produktion icke förekommer i landet. Härmed skulle uppnås likställdhet i tullhänseende med övriga glasrör.

Kollegium framhåller att enligt dess uppfattning en ändring i tulltaxan i nyss angiven riktning bör kunna ske med iakttagande av vårt lands förpliktelser enligt EFTA-konventionen. Genom att tullfrihet för ändformade glasrör innebär en förstärkning av tullskyddet för tillverkningen av lysrören även i förhållande till vad som gällde enligt den gamla tulltaxan, kan enligt kollegium i och för sig aktualiseras frågan om icke samtidigt en viss nedjustering av tullen för lysrören skulle kunna ske. Härvid erinrar emel-

lertid kollegium om att till följd av ikraftträdandet av EFTA-konventionen tullen på lysrören vid import från bl. a. Storbritannien kommer att från och med den 1 juli 1960 sänkas från 10 % till 8 % av värdet.

Departementsche fen

Nu gällande tulltaxa trädde i kraft den 1 januari 1959. Relativt kort tid har sålunda förflutit sedan statsmakterna senast prövade tullbeskattningens utformning för skilda varuslag. Det är naturligt att stor försiktighet iakttages i fråga om ändringar i det sålunda fastställda tullskyddet. Detta bör dock ej hindra att ändringar genomföres om sådana med hänsyn till framkomna omständigheter kan befinnas motiverade. Så synes vara fallet i fråga om de varuslag som beröres av de av mig nu redovisade framställningarna.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen avser en av framställningarna bibehållandet under viss ytterligare tid av nu utgående tidsbegränsad tull medan de övriga gäller slopande eller nedsättning av nuvarande tull.

Den förstnämnda framställningen avser tullen på penicillin samt läkemedel innehållande penicillin. Dessa varuslag drager nu en tull av 30 öre för 1 miljon internationella enheter. Tullen innefattar — om hänsyn tas till värdet av de färdiga produkterna — i och för sig ett tullskydd av relativt normal omfattning. Giltighetstiden för tullen har emellertid begränsats till tiden t. o. m. den 31 december 1960, efter vilken tidpunkt varuslagen i fråga — liksom läkemedel i allmänhet — förutsatts skola kunna införas tullfritt. Mot bakgrunden av ikraftträdandet av EFTA-konventionen har de svenska penicillintillverkarna hemställt att samma avtrappning av tullskyddet för penicillin måtte bli tillämplig som gäller skyddet för andra industrivaror. Det har uppgivits att därest tullskyddet skulle bortfalla med utgången av innevarande år risk föreligger för nedläggning av större delen av den svenska tillverkningen. Om ett uppskov med tullens slopande nu medges, skulle möjligheter kunna förefinnas för en fortsatt produktion genom de ändrade förhållanden som följer av den nya marknadsbildningen. Att en svensk tillverkning av penicillin upprätthålles har uppenbarligen visst värde från beredskapssynpunkt.

Med beaktande av föreliggande omständigheter finner jag mig — i likhet med samtliga remissinstanser — kunna tillstyrka att giltighetstiden för penicillintullen utsträcker. Jag förordar sålunda att uppskov med tullfriheten för penicillin och läkemedel innehållande penicillin medges. Mot bakgrunden av nu aktuella förutsättningar bör uppskovet gälla till utgången av år 1969, d. v. s. till den tidpunkt då enligt EFTA-konventionens nuvarande bestämmelser det slutliga slopandet av industritullarna medlemsstaterna emellan skall genomföras. Gentemot dessa medlemsstater — från vilka den ifrågavarande importen väsentligen sker — kommer tullen sålunda att avtrappas i den nu fastställda ordningen, med 20 % den 1 juli 1960 etc.

Övriga framställningar gäller i tre fall, nämligen i fråga om propylalkohol och glasrör avsedda för viss inhemsk tillverkning ävensom alginater, slo-

pande av nuvarande tull. I det fjärde fallet, som avser vissa slipmedel, går framställningarna ut på en tullsänkning från tio till fem procent resp. tullfrihet. Beträffande dessa produkter kan konstateras att det f. n. ej förekommer någon inhemsk tillverkning av betydelse. I och för sig föreligger sålunda ej något omedelbart inhemskt skyddsintresse.

I fråga om den begärda tullfriheten för propylalkohol må erinras om följande. För detta varuslag tillämpas standardtullsatsen för diverse kemiska produkter, 12 % av värdet. De av propylalkoholen framställda kalium- och natriumxantogenaterna kan däremot införas tullfritt. I det föregående har angivits att amylalkohol som användes för tillverkning av nyssnämnda xantogenater likaledes är tullfri. Då nu propylalkohol i ökad omfattning kommit att användas för samma tillverkning finner jag — i likhet med generaltullstyrelsen och kommerskollegium — motiverat att tullfriheten utvidgas att omfatta även detta varuslag. Tullfriheten bör gälla fr. o. m. den 1 juli 1960.

Vad angår alginater har — såsom angivits i samband med redogörelsen för framställningarna — vissa föreställningar gjorts även från norsk sida mot den tullhöjning som skedde genom den nya tulltaxans ikraftträdande. Den före den 1 januari 1959 utgående viktullen har beräknats motsvara endast några procent av värdet av importen, som till väsentlig del torde härröra från Norge. Såvitt framgått av under hand inhämtade uppgifter är någon inhemsk svensk tillverkning ej känd. Såsom i det föregående angivits torde det vid den tidigare prövningen av tullfrågan ha varit av viss betydelse att detta varuslag i förslaget till gemensam nordisk tulltaxa ej särbehandlats utan belagts med samma tull som plastprodukter i allmänhet, nämligen 10 % av värdet, oaktat det i förevarande fall gällde ett ganska speciellt varuslag. De omständigheter som nu framkommit torde emellertid motivera en omprövning av tullskyddet. Jag vill därför tillstyrka att tullfrihet införes för alginsyra samt salter och estrar därav. Tullfriheten bör gälla fr. o. m. den 1 juli 1960.

Ej heller i fråga om ändformade glasrör avsedda för tillverkning av lysrör förekommer någon inhemsk tillverkning. Före den nya tulltaxans ikraftträdande utgick en viktull av 10 kr. per 100 kg som för glasrören innebar en tullbelastning av — såsom uppgivits — cirka 8 % av värdet. Genom att glasrören enligt den nya tulltaxan kommit att hänföras under ett tulltaxenummer med en viktull av 65 kr. för 100 kg har tullbelastningen flerdubbplats, och därigenom har åstadkommits en icke avsedd minskning eller eliminering av nettotullskyddet för de färdiga lysrören, vilka — såsom förut nämnts — drager en tull av 10 % av värdet. Erinras må att importen av dessa lysrör i viss utsträckning sker från sjustatsområdet och att tullskyddet för färdigprodukterna således vid denna import undan för undan kommer att minska. Kommerskollegium har tillstyrkt att de ifrågavarande glasrören får införas tullfritt, medan generaltullstyrelsen i första hand förordat en ändring av tullbeskattningen för hela den berörda rubriken på så sätt att viktullen för samtliga dit hänförliga varuslag ersättes med en varedtull av 15 %. Styrelsen har emellertid ej heller velat motsätta sig att tullen

avskaffas å glasrören. För egen del får jag tillstyrka att tullfrihet införes för glasrör hänförliga till tulltaxer 70.11. Denna tullfrihet torde — liksom för de tidigare behandlade varuslagen — böra gälla fr. o. m. instundande halvårsskifte. Jag kan sålunda ej förorda att — såsom skulle följa av bolagets yrkande om restitution för tiden fr. o. m. den 1 januari 1959 — tullfrihetsbestämmelsen ges retroaktiv verkan.

Framställningen rörande slipmedel på underlag av vulkanfiber avser främst en återgång till de tullförhållanden som gällde före den nya tulltaxans ikraftträdande. I likhet med vad som gällde för slipmedel på underlag av papp och papper kunde då slipmedel på underlag av vulkanfiber importeras mot en tull av 5 % av värdet. Förstnämnda slipmedel belägges alljämt med denna tull, medan slipmedel av nu ifrågavarande slag — närmast som en följd av en formell ändring i klassificeringen av vulkanfiber — hänförts till en grupp som drager en tull av 10 % av värdet. Med beaktande bl. a. av tullskyddet för papp, papper och vulkanfiber har emellertid kommerskollegium och generaltullstyrelsen funnit sig kunna tillstyrka en återgång till den tidigare tullen av 5 % för slipmedel på underlag av vulkanfiber. Generaltullstyrelsen har jämväl framhållit att tulltekniska synpunkter här talar för samma behandling som i fråga om slipmedel på underlag av papp och papper. Styrelsen avstyrker däremot det framställda yrkandet om retroaktiv verkan. Jag instämmer i vad sålunda föreslagits och förordar att fr. o. m. den 1 juli 1960 slipmedel på underlag av vulkanfiber beläggs med en tull av 5 % av värdet. Avtrappningen enligt EFTA-konventionen bör, liksom då underlaget är av papp eller papper, ske från nämnda tullsats.

I den tidigare redogörelsen för framställningarna om ändringar i tulltaxan har återgivits uttalanden från remissinstansernas sida om att berörda ändringar skulle kunna ske med iakttagande av Sveriges förpliktelser enligt den av riksdagen godkända EFTA-konventionen. I detta sammanhang vill jag fästa uppmärksamheten på en bestämmelse i konventionen, enligt vilken medlemsstaterna åtagit sig viss anmälningsskyldighet till den nya organisationens råd rörande ifrågasatta tullsänkningar (art. 5 punkt 4 av konventionen). I samband med framläggandet av de förslag till ändringar i tulltaxan, som jag nu förordat, torde sålunda organisationens råd böra underrättas.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till *förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Kerstin Bothén